

יוצא לאור על ידי קרן "הארץ ענינו" לעידוד לימוד ספרי רביה"ק שני"י ארגון 'נעשה ונשמע'

גליון מס' 191 פרשת תצווה ד'תשע"ה

תורה נד - גליון ז

עמודי אור

עלון שבועי ללומדי התורה הזמנית בליקוטי מוהר"ן

דרך קצרה ביאור תמציתי על המאמר

חלק ז

מוציא בפיו רוח אחת מתוך הכלי, הרי הוא בבחינת 'כל רוחו יוציא כסיל'.

ד] וכמו כן הניגון הפנימי של האדם תלוי ועומד בזה, שיודע לברר ולמצוא טוב מתוך רוח רעה שלו, וזה מעורר בו שמחה עצומה, שמברר לו את כח המדמה, ויכול לזכור את העולם הבא מתוך העולם הזה. והוא בחינה של רוח נבואה.

ה] אלא שהמנגן צריך שיהיה הכלי שלו שלם, בכדי שלא יצא כל הרוח מעורב בבת אחת, והוא רומז לכך שצריך האדם להפוך כל דבר קטן טוב מהחיים שלו להיות כמו דבר שלם, ולמצוא שם אלקות, וכך יוכל לעשות ניגון מכל דבר קטן טוב.

התבודדות בחצות הלילה

ו] ועיקר הזמן של הבירור טוב מרע, הוא על ידי התבודדות, שמפרש שיהתו לפני הש"ת, ומוציא את הנקודות טובות שלו, שהנקודות טובות האלו מזכירים לו את העולם הבא, וכך מתעורר בו רוח טובה בחינת רוח נבואה, ויכול להתחיל לשפוך שיהתו לפני ה'. ועיקר הזמן לזה הוא בחצות הלילה, שאז מתעורר כינורו של דוד לנגן בכל לב של יהודי, ויכול לברר הרוח טובה שלו מהרוח רעה ולהתעורר משנתו הרוחנית.

להכניע כח המדמה - על ידי

שמחה

א] במאמרים הקודמים התבאר שהבסיס של האדם הוא ה"זכרון" - לזכור בעלמא דאתי. ומה הם הדרכים המביאים לידי זיכרון, ומה הם הדברים המשכיחים ומכסים על הזכרון. והחוק שבהם הוא 'כח המדמה' וכפי שהתבאר באריכות במאמר הקודם.

ב] והנה בכדי להכניע את כח המדמה צריך כח של שמחה, כי עיקר התגברות המדמה הוא על ידי עצבות. והעצבות בא על ידי שאדם רואה רק את העולם הזה בלי להסתכל ברמזים של העולם הבא, וכך מרגיש חסרונות כפי שהתבאר לעיל.

לברר הרוח טובה מהרוח רעה

ג] ומציאות כח השמחה הוא כפי כמה שיש לאדם כח של בירור, ויודע לברר ולחפש הרוח טובה מתוך הרוח רעה שלו, וכך יכול לעשות ניגון מהרוח טובה שלו. כי זהו הכח שיש בניגון של כלי זמר, שמברר הרוח טובה מתוך רוח נכאה, רוח של עצבות. כי כל אומנות הניגון הוא שיש עליות וירידות בניגון, והוא צריך לברר בידיו בין הרוחות ולהוציא נעימת הניגון. כי אם לא יודע זאת אלא רק

חברותא

שאלות ותשובות בביאור המאמר

פרק ו

סיכום:

חברותא יקר!

נסכם בקצרה את מה שלמדנו עד עתה:

א] רבינו הק' פתח את התורה ביסוד גדול שצריך כל אדם לעורר בעצמו את הזכרון שיש עולם הבא, ושלא ישע כאלו יש רק עולם אחד - עולם הזה, שאותו הוא רואה בעיניו, כי באמת יש עולמות עליונים, אשר שם מתגלה קדושה גדולה ביותר, אלא שהקדושה הזו משתלשלת מלמעלה עד למטה בעולם העשייה שלנו, וכאן אנו רואים רק את הרמזים של האור הגדול שמתגלה למעלה, וכיון שאנו רואים רק רמזים של האור, ולא את האור בעצמו בשלמותו, על כן האדם מתבלבל וטועה לחשוב שמה שהוא רואה זה דבר שלם, וכך מתרחק מהאמת, ונופל לתאוות וכו'.

ב] וממשך רבינו ואומר שצריך האדם להתחזק בכלליות בכל בוקר לעורר את עצמו בזכרון הזה שיש עולם הבא, אפילו אם אינו מצליח להבין בדיוק איך כל פרטי העולם הזה הם רמזים למה שנעשה למעלה, בכל זאת יעורר את עצמו בכלליות שבוודאי יש עולם הבא.

ג] ואחר כך ישתדל כמה שיותר להעמיק בשכלו להבין את הרמזים בפרטיות מה שהשם יתברך מרמז לו בכל מחשבה דיבור ומעשה איך להתקרב אליו באותו הרגע לפי מה שנעשה עמו בעולם הזה. כי באמת בכל דבר ודבר יש בו רמזים עמוקים של השם יתברך.

ד] אלא שמוזהיר רבינו הקדוש ואומר שצריך להזהר שלא להעמיק במחשבתו יותר מדי כיון שיכול לצאת מגבול הקדושה לגמרי, כי צריך האדם להתבונן ברמזים לפי הכלים הפשוטים שה' חנן אותו באותו הזמן.

ה] וכן מזהיר אותנו רבינו בהזרה גדולה, שכל ישעה האדם לחשוב שכיון שכל העולם הזה הוא מלא רמזים איך להתקרב אליו, לכן אפשר להתגשם בעולם הזה, כי באמת צריך האדם את מידת ההסתפקות לעשות רק מה שבהכרח בעיני העולם הגשמי, כיון שהוא סכנה גדולה שישכח בומן שהותו בעולם הזה את האמת, ואפילו אם לא ישכח, הרי סוף סוף יש עבודה יותר גדולה בעסק התורה והתפילה. ולכן צריך להרגיל את עצמו במידת ההסתפקות, ולא יהיה כרשעים שאינם מסתפקים במועט ותמיד הם בבחינת 'ובטן רשעים תחסר'.

ו] ואפילו במועט שכן צריך הסתפקות אומר רבינו שצריך לתת מזה בעצמו צדקה לעניים וזה משלים את היחוד של העולם הזה עם העולם הבא.

ז] ולסיכום נמצא שיש כאן תהליך של: א. זכרון עולם הבא בכלליות. ב. זכרון עולם הבא בפרטיות. ג. לא יחקור למעלה ממדרגתו. ד. לא ישהה יותר מדי בעולם הזה ושיהיה לו מרת ההסתפקות. ה] לתת צדקה מההסתפקות בעצמה.

ולפי זה ממשך רבינו ואומר שגם האנשים הפשוטי עם שאין להם זה השכל איך לזכור בעולם הבא ולהסתפק במועט וכו', בכל זאת כל זה נעשה ממילא אצלם על ידי שעושים את עבודת היום הפשוט שלהם כראוי.

היינו שההמון העם ממילא יושנים בלילה, ומשכימים בבוקר ומתעטפים בציצית ומניחים תפילין, ולומדים קצת תורה ומתפללים ועוסקים במשא ומתן, ועל ידי שעושים את כל זאת כראוי כמו שיהודי צריך לעשות אותם, אי על ידי פעולות אלו נפעל ממילא שנוכרים בעולם הבא ומקבלים כח להסתכל ברמזים ולהסתפק במועט של העולם הזה וכו'.

המשך בעמ' ג' <<<

ביאור הליקוטים

ביאור הספר בשפה ברורה ופשוטה

אות יב

לשון הספר: שגם בכל זה, מבאר יותר ביחוד תיקוני הצדיק לכנסת ישראל הנ"ל. כי גם זה לנועם הניגון [שבשירו ותהלתו], הבלתי יוצא ונתהווה כלל, וזלת ירידתו שיווד בכל עת גם אליהם כנ"ל.

ביאור: נתבאר לעיל [באות ט] ששלימות הניגון הוא דייקא על ידי ברור הרוח טובה מתוך הרוח רעה, שלזה מוכרח העלייה והירידה ואין די בעלייה לבד, וכמו שכתוב 'מי עלה שמים וירד' - שדייקא על ידי 'עלה שמים' יחד עם 'וירד' - על ידי שניהם יחד נעשה הניגון שהוא בחינת בירור המדמה.

על פי זה יאיר ויזמתק יותר מה שנתבאר לעיל [באות א] שבירור המדמה שאצל המון העם הוא על ידי היחוד של צדיק וכנסת ישראל. כי הבירור בא מהצדיק שהוא מאיר בהם הארת מדרגתו העליונה, וכפי ההתקרבות אליו כן יכולים לקבל ממנו בירור המדמה וכמו שנתבאר לעיל באריכות.

ועל פי הנ"ל יאיר העניין ויזמתק יותר, כי עיקר שלימות בירור המדמה הוא דייקא על ידי הירידה לתוך מקום בלבול המדמה ומשם לברר המדמה, ועל כן גם הצדיק שזוכה לשלימות בירור המדמה, עיקר שלימותו הוא דייקא על ידי שיווד לבחינת המון העם שהם עדיין בבלבול המדמה, ושם הוא מאיר בחינת בירור המדמה, כי באמת שלימות בירור המדמה הוא דייקא כשמאירים את האור הבירור והניגון לתוך מקום הבלבול, ומבררים הרוח טובה מתוך הרוח רעה.

ועל פי זה מובן ומתבאר שלא רק המון העם מוכרחים להתקרב לצדיק כדי לזכות לבירור המדמה, רק גם הצדיק בעצמו עיקר שלימותו תלוי במה שמאיר בירור המדמה אצל המתקרבים אליו, שהם עדיין נמצאים בבחינת בלבול המדמה, ועל ידי שמאיר שם הארת בירור המדמה אזי נשלם ביותר הניגון וקדושה וזוכה יותר ויותר לבירור המדמה.

ועל כן בירור המדמה תלוי ביחוד צדיק וכנסת ישראל [וכמבואר לעיל באות א] שעל כן נזכר בדבר רבינו עניין היחוד הזה הן אצל הצדיק והן אצל המון העם, כי גם מבחינת המון העם הדרך לבירור המדמה הוא דייקא על ידי ההתקרבות לצדיק, וגם אצל הצדיק עצמו עיקר שלימותו הוא כפי מה שמאיר הארתו אצל המון העם שעדיין לא זכו לבירור המדמה בשלימות.

אות י"ג: הסר לפנינו, וכן אות ל"ח, ואין יודע אם באמת הסר אות זה, או שיש כאן ט"ס בציון האותיות, ויותר מסתבר שחסר האותיות הנ"ל וצ"ע.

שיחת חברים

דיבורים ושיחות לאור דברי רביה"ק

'מתי אבוא ואראה...?!'

אחי היקר!

והנה אם במטרות הגשמיות צריך האדם בטחון בהשגחת השי"ת עליו. בעסק המצוות נצרך בטחון הזה על אחת כמה, לדעת ולהאמין שהשי"ת משגיח בודאי עליו, וזהו עיקר ויסוד קיום התורה הקדושה.

אך כל זה תלוי בהתקרבות לצדיקים "כי הם עושים גבול וזמן לכל יהיה בבחינת צמאון" (תורה ע"ו), כי ככל שהאדם מתקרב יותר ויותר לצדיק ועוסק בספריו הקדרי שים, כך מתעורר בנשמתו הרצון הפנימי להרגיש את אור האמונה. ומשום כך בכל לימוד ובכל דבר מצווה שעושה הוא מצמצם מחשבתו לתוך מה שעושה, להאמין שבר גע זה ממש שורה שכינתו יתברך עליו. וממילא אין הוא עסוק וטרוד במה שצריך לעשות אחר כך.

אך כאשר ביסוד עבודת השי"ת לא נמצא הרצון הזה. אזי עבודת האדם נעשית כולה מתוך צמאון, שרוצה תמיד עוד ועוד ולעולם איננו רווח, ולעולם נדמה לו שהסיפוק נמצא במקום אחר. בעת התפילה חושב מהתבודדות, וכי שעת ההתבודדות חושב מהלימוד, ובעת הלימוד חושב מההספק שבסיום הלימוד, וכשמסיים הלימוד רוצה לילך לביתו. וכאשר עסוק הוא במצוות חסד לסייע לבני ביתו או בהכנות לשבת וכדו, נדמה לו שמבטל תורה. כך חוזר הגלגל ומתגלגל סביב עצמו יום יום "בבוקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר" - עד שבאמת איננו מרגיש טעם בעבודתו, וגם הקצת שעושה נעשה מזולזל אצלו, עד שמאבד את החשק בעבודת הבורא.

לעומת זאת המקורב לצדיק האמת מקבל טעם אחר לגי מרי בעבודת ה'. כי הוא מרוכז תמיד רק במה שעושה עכשיו, משום שמגמתו אחת היא 'לחיות בטעם ה', ונועם ה' נמצא תמיד בכל מצווה ומעשה טוב.

ואף כי בודאי צריך להשתוקק לזכות תמיד לעוד ועוד. אך לא פחות מכך יש צורך לדעת גם למצוא. כי אם לא כן דומה הוא לצמא המבקש להרוות צמאונו במים מרים.

על פי זה מדויק מאד הלשון בזמר ידיד נפשי: 'נפשי חולת אהבתך אנא אל נא רפא נא לה בהראות לה נועם יויד'. כי אף שצריך להיות חולת אהבתו יתברך, ולהתרפק בשבי רון לב לבקש את קרבתו יתברך, עם כל זה עיקר רפואת נפשנו היא לראות בנועם יויו, למצוא תיכף בכל מה שער שים את הנחת שיש להשי"ת מעבודתו במה שכבר זכה לקיים. ובפרט בזה בעצמו שזוכה לכסוף אליו יתברך. ובוה יצא מצמאון יתר, כי בזה נשלם הכלי וכבר מצא קרבת ה' בזאת השעה. (מעניין לציון שבניגון המיוחס לר' סנדר מיראוויצער 'כאל תערנוג', עיקר התנועה איננה בתיבות צמאה נפשי אלא בתיבות מתי אבא ואראה).

אחי, אקוה שהבנת יסוד זה, כי הוא יסוד גדול ביותר בעי בודת ה', שאפילו שצריך לרצות תמיד ללמוד עוד ועוד, אך צריך שיהיה הסתפקות וסיפוק מכל מה שלומדים, לא בשביל להסתפק במועט, כי אין אנו דנים כעת כלל בכמות הלימוד, לזה צריך יישוב הדעת נפרד כל אחד לפי דרגתו, אנו מדברים כעת מענין איכות הלימוד, ובשביל ללמוד באיכות, צריך להיות מלא סיפוק מכל מילה, וכך יוכל להתחבר לה' ולזכור העלמא דאתי בשעת לימודו.

חזק ואמין

רבינו מגלה כאן בתורה דבר מעניין בענין לימוד התורה, והוא שצריך בשעת הלימוד שיהיה הסתפקות כמו שאמר מרו חז"ל, לא עליך המלאכה לגמור. ומסמך לזה מאמר חז"ל בשם רבי שמעון בר יוחאי, שכל מי שקורא קריאת שמע בוקר וערב הוא יוצא ידי חובת המצוה של 'הגית בו יומם וליילה'. ואמרת הגמרא שאסור לספר זאת לעם הארץ, אך רבא אומר שמצוה לספר זאת, כי על ידי שידע שכבר זכה לקיים המצוה יהיה לו חשק לקיים עוד המצוה.

ובכדי להבין ענין זה, אמרתי אכתוב לך אגרת זו, אשר בו יתבאר יסוד גדול בכלליות עבודת ה', ועל ידי זה תבין היטב המאמר שאנו לומדים כעת.

נתחיל ממעשה שסיפר רבינו הק':

מעשה מרב אחד, שלא היה לו בנים, אחר כך היה לו בן יחיד וגידל אותו והשיא אותו, והיה יושב בעליה ולמד כדרך אצל הגבירים, והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון, ואינו יודע מהו, ולא היה מרגיש טעם בלימודו ובתפילתו, וסיפר לפני שני אנשים בני הנעורים, ונתנו לו עצה שיסע לאותו צדיק" (סיפורי מעשיות ה').

סוד גדול למדנו רבינו" במעשה זה, כי לפעמים כאשר חש האדם בחוסר סיפוק והעדר חיות, תולה הוא את חוסר סיפוקו בחסרונותיו, ומדמה לחשוב כי עוברים ימיו ללא שום הספק ותכלית. אך באמת זהו בעצמו שנדמה לאדם שאינו מספיק מאומה ומה שרואה את חסרונותיו, כל זה נובע בעצם ממה שאין לו חיות וסיפוק מהקדושה. והוא כדוגמת בן הרב שהיה עוסק תמיד בתורה ותפילה והיה מרגיש חסרון.

והנה העצה להרגשת חוסר סיפוק היא, נסיעה והתק' רבות לצדיק. כי הצדיקים פותחים לאדם צוהר אל אור הדעת, שידע מהי עבודת ה' באמת. כי עבודת ה' איננה עניין של תחרות בהספקי עשייה, רק כל תכליתה להביא את האדם לראות ולהרגיש בליבו את אור האמונה הק' דושה, עד שיהיה כאילו הוא רואה את השי"ת בעיניו, שיי רגיש השראת השכינה השוכנת עליו בעת עסק התורה וקיום המצווה. "ועל כן אומרים קודם כל מצווה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה כי עיקר כוונתנו בכל מצוותינו כדי להמשיך עלינו אמונה הזאת" (הל' משא ומתן ד').

ואף כאשר אין יודעים את סודה של כל מצווה ומצווה. הרי שכלליות הכוונה היא 'ליחוד קודשא בריך הוא ושי כינתיה', שיכוון שעל ידי אותה המצווה תתחזק בלבבו ההתקשרות וההתייחדות עמו ית'.

וכל אחד יכול להמשיך זאת על עצמו, כפי מה שיתעורר להאמין בקדושת המצווה שעושה, וביותר להאמין בעצי מו שבודאי שהשי"ת מסתכל כעת על המצווה שעושה ומתענג עמה, ובוה מתעורר הלב לדביקות ולנועם אלוהי.

כי על ידי שינה כמו שיהודי הולך לישון, הם זוכים לזכור בעלמא דאתי, ועל ידי שמתעטפים בציצית הם זוכים לקבל צמצום בדעת איך לזכור העולם הבא כראוי, ועל ידי התפילין זוכים לקבל המוחין והזכרון כראוי בעולם הבא, ועל ידי לימוד התורה מקבלים את הכח להסתפק במועט בעולם הזה.

הסתפקות - בלימוד התורה

חן ובקדוה זו אנו רוצים להתעכב כעת, להבין את הכח שיש בלימוד התורה איך על ידה נוכל לקבל את הכח של מידת ההסתפקות, כי לימוד גדול יש בזה:

וְתוֹרָה, הוּא בְּחִינַת הַהִסְתַּפְּקוּת הַנְּז'ל. כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים דְּמִזְוִין לְכֹלָא בֵּיהּ. חֵינֵי שֵׁישׁ לְכֹל אֶחָד דֵּי סְפוּקוּ מִמֶּנָּה, נִמְצָא שְׂהִיא בְּחִינַת הַהִסְתַּפְּקוּת. וְגַם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ, יֵשׁ בְּחִינַת הַהִסְתַּפְּקוּת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (אֲבוֹת פָּרָק ב) לֹא עֲלִידָה הַמְּלֹאכָה לְגִמּוּר. וְעַל פִּי לְמוּד הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת הַהִסְתַּפְּקוּת הַנְּז'ל. וְאִפְלוּ הַהַמּוֹן שְׂאֵינָם יְכוּלִים לְלַמֵּד, הֵם מְקִימִין עִסְקַת הַתּוֹרָה בְּמַה שְׁקוֹרִין קְרִיאַת - שְׂמַע, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מְנַחֵת צ"ט): וְלֹא עֲלִידָה הַמְּלֹאכָה לְגִמּוּר.

רבינו אומר כאן, שבלימוד התורה מושפע על האדם את מידת ההסתפקות מהעולם הזה מחמת שני סיבות. א. התורה בעצמה היא בקדושת עץ החיים של הגן עדן, אשר שם כל אחד יכול למצוא כדי סיפוק, ולכן מי שלומד תורה הוא יכול לבוא לידי מידת ההסתפקות שלא יצטרך לשום דבר מיותר מהעולם הזה. ב. בעצם צורת הלימוד יש מידת ההסתפקות, כיון שיכולים לקיים לימוד התורה אפילו במועט לימוד הרי שעצם לימוד התורה הוא מידת ההסתפקות.

ויש לנו לנסות להבין מה רבינו גילה כאן:

א. וכי זהו הכח של לימוד התורה, והרי לכאורה יש בעצם קדושת הלימוד גם את הכח לעורר הזכרון של עלמא דאתי, ולמה מונה זאת רבינו רק לענין מידת ההסתפקות (כי מפשטות דברי המאמר נראה שמידת ההסתפקות הוא הזכרה צדדית שלא לטעות לחפש רמזים יותר מדי בעולם הזה, אבל לכאורה עיקר הרעיון של המאמר הזה הוא לזכור עלמא דאתי, אלא שכתנאי לזה צריך שיהיה מידת ההסתפקות, ואילו כאן נראה בפירוש שרבינו מונה את מידת ההסתפקות לחלק עיקרי ממש של האופן בו צריך לזכור בעלמא דאתי].

ב. יש להבין את הטעם השני שאומר שצריך ללמוד בהסתפקות, שהרי לא עליך המלאכה לגמור, מה משמעות הענין הזה למעשה?

ג. יש להבין מה הקשר בין הלימוד המועט של עמי הארץ לבין כך שצריך את מידת ההסתפקות בעולם הזה, והרי ההיפך הוא הנכון, כי אם צריך ההסתפקות מהעולם הזה הרי שאדרבא צריך להרבות בלימוד התורה, [כי למעלה כתב שצריך למעט בעסקי העולם הזה כיון שעסק התורה והתפילה הוא חשוב יותר, ואם כן צריך להרבות בלימוד, ולא להסתפק

במועט לימוד?]

ד. מכל המורם, עולה שאלה כללית להבין מהו בכלל ענין 'ההסתפקות' שצריך להסתפק במועט, מהו השיעור לכך, וכי אפשר למצוא רמזים לזכור עלמא דאתי רק מי שחי בהכרחיות העולם הזה, ומי שלוקח מהעולם הזה יותר ממה שצריך להכרחיות חיותו כבר לא יוכל לזכור עלמא דאתי? ה. רבינו אמר למעלה שהבעיה של הרשעים היא שאין להם מידת ההסתפקות, וגם בזה צריך לעמוד ולנסות להבין, וכי זהו הבעיה שלהם, והרי הרשעים הם רשעים מצד מעשיהם הרעים, יותר ממה שהם לא מסתפקים במועט?

ומכלל שאלות אלו ועוד כמה שאלות שלא הארכנו כאן, עולה הבנה עמוקה יותר במהות הענין של ההסתפקות, כי ההסתפקות במועט הוא לא רק ענין של 'כמות', אלא בעיקר ענין של 'איכות', כי הרשעים כל סיבת רשעתם שנופלים לתאוות ואיסורים רח"ל הוא בגלל שיש להם בנפשו רשעים תחסר, והם תמיד צמאים לעוד, ואין להם סיפוק ממה שה' נתן להם, ועל כן הם תמיד רוצים עוד עד שנופלים לעבירות, אך לעומת זאת מי שיש לו ההסתפקות והיינו שמאמין שמה שה' מזמין לו זה בדיוק מה שמגיע לו וזה בדיוק מה שהוא צריך, אזי הוא יכול להסתכל ברמזים, כי הוא מאמין שמה שיש לו הוא צמצום מאת ה' שקורא לו להתקרב אליו משם, וממילא גם אינו מחפש משהו אחר, כי מבין שמכאן הוא העבודה שלו. אך הרשעים שאין להם זה האמונה והזכרון בעלמא דאתי, על כן אין להם סיפוק ממה שיש להם.

ועל כן מזהיר רבינו שצריך את מידת ההסתפקות, והיינו שצריך האדם שיהיה לו את הכח לקבל סיפוק ממה שיש לו, ואין בזה שיעור כמה, כי בוודאי שמצד האמת יכול האדם לאכול לחם ומים, אבל גם כאשר אדם רואה שהוא רוצה יותר מכך, אין זה הנידון כאן, העיקר הוא שיהיה לו כבר סיפוק ממה שהוא כן רוצה, כי הרשעים אפילו שממלאים בטנם בכל תענוגי העולם, אין להם סיפוק, וממילא אינם יכולים לזכור את ה', אך מי שעובד על עצמו שכמה שהוא לוקח לעצמו מהעולם, כל אחד לפי ענינו, הוא עושה את עצמו שבע מכך, ומשתדל למצוא סיפוק משם, אזי הוא יכול לזכור העולם הבא.

ולכן אומר רבינו שזהו סגולת לימוד התורה אשר יש בה כח לתת סיפוק לאדם, לצאת מרשעותו, לצאת מקליפת 'בנפשו רשעים תחסר', כי התורה נותנת סיפוק באדם להיות שבע.

אך זאת אומר רבינו שגם בתורה יתכן אדם שלומד תורה שלא כראוי ותמיד אין לו סיפוק מהלימוד, כי צריך לראות שהלימוד יתן סיפוק באדם, וזה על ידי שיאמין שלא עליך המלאכה לגמור, ואפילו אם קורא קריאת שמע פעמיים ביום, זה כבר משמח את ה', וכאשר הוא ממלא עצמו בסיפוק מכל תורה שלומד, אזי התורה בעצם תושיע אותו להיות שבע בעניני העולם.

כי כל הסיבה שאין האדם שבע בלימוד התורה, מחמת שאינו משמח את עצמו בקצת הלימוד שזה יקר בעיני ה', וממילא תמיד מרגיש שהוא לא מספיק תלמיד חכם, ויש לו צרות עין באחרים שיודעים יותר ממנו, אך אם הוא נכנס להדבק בה' בכל לימוד תורה שלומד, ויודע שכל מילה עושה נחת רוח למעלה, אזי הוא בכל תיבה שלומד הוא מלא סיפוק וחיות ומלא בשובע דקדושה.

ואין הכוונה שצריך ללמוד מעט ח"ו, אלא ללמוד כמה שיותר, אבל שיהיה לו בכל תיבה סיפוק כאילו הגיע כבר לתכלית במילה זו. ודו"ק.

[ראה עוד במדור 'שיחת חברים' בגליון זה, שם מתבאר יותר הענין של הסיפוק]

לתרומות והפצה:
 טל: 0527163203
 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל:
 m0722477774@gmail.com
 חדשו! ניתן לתרום בעמדות:

גליון עמודי אור פותח שער חלון וצוהר, להבין ולעייין בדברי דביה"ק.

מדי שבוע ימצא הקורא נתיב ושביל להלך בתורותיו לעובדא ולמעשה בכל פרטי החיים.

באפשרותך להפוך לשותף נצחי בזכויות אלו, ולקחת חלק בקירוב הגאולה ובקיום צוואת "יפוצו מעיינותיך חוצה"

המשכן, אבל הקמת המשכן היא דייקא ע"י הפרטים שהביאו בני ישראל ממקומם ודו"ק.

הארון בפנים והמנורה בחוץ

והנה במשכן עצמו היה הארון בקודש הקדשים ששם לא נכנס רק הכה"ג ביום הכיפורים, ובהיכל היה המנורה לנוכח השולחן, ובוה יש לפרש ג"כ רמז לעניין הנ"ל, כי הארון הוא בחינת סתרי תורה שזוה השגת הצדיקים המופלגים וזה אף כל אדם יכול להיכנס לשם רק כהן גדול ביום הכיפורים [ותלמיד חכם האמת הוא בבחינה זו כל השנה, וכמו שכתוב 'קרה היא מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים' וכמוכא בדברי מוהרנ"ת], אבל להמון עם שזה בחינת ההתגלות שבחיכל הוא בחינת המנורה נוכח השולחן, כי המנורה שהוא תורה שבעל פה צריכה להאיר דייקא נוכח השולחן, שהוא בחי' הממון והאכילה, כי העיקר הוא להמשיך הזכרון דייקא במקום השכחה שהוא בחי' האכילה והעשירות [ששניהם מרומזים בשולחן], וזהו הארת המנורה להמשיך שם זכרון הארת התורה [נמשך ע"י אהרן הכהן בכח משה רבינו], כי זה עיקר עבודת המון העם להמשיך הזכרון דייקא בבחינת העבודות הגשמיות שזהו עיקר עבודתם ותיקונם [וכמוכא בביאור הליקושים אות יד].

פרשת תצוה

מובא בפרשה באריכות פרטי הצווי של בגדי כהונה, ויסוד העניין הוא מה שהם "לכבוד ולתפארת", ויובן היטב עפ"י דברי רבינו ז"ל שעיקר הזכרון הוא ע"י בירור המדמה, ועיקר פגם המדמה הוא ע"י לשון הרע שהוא היפך בחינת הכבוד, כי מחפש ומוצא חסרונות באיש ישראל וע"י זה מפיל את האדם לשכחה ומיתת הלב.

כי עיקר הזכרון הוא ליכור כבוד השי"ת, שזה גופא עיקר עניין זכרון עלמא דאתי, לידע שכל העוה"ז הוא התלבשות רגלי הקדושה, והעיקר הוא לא זה העולם רק כל העלמות שלמעלה ששם מתגלה כבוד השי"ת בעוצם פאר ועוז, ורק בעוה"ז הוא נעלם ומוסתר, וע"כ כל בחינה של היפוך כבוד של ישראל [שהוא מאוחד עם כבוד שמים בתכלית האחדות בבחינת קוב"ה וישראל חד] מפיל את האדם לשכחה ומיתת הלב שהוא היפך בירור המדמה.

וע"כ עיקר התיקון לזה הוא בגדי כהונה שהם לכבוד ותפארת, שזה בחינת כבוד הצדיקים, שזה בחינת בגדי הכהן גדול שהוא בחי' צדיק הדור, וכן בגדי שאר הכהנים שהם בחי' הצדיקים, כי ע"י שיש בהם בחינת כבוד ותפארת, היפך בחינת לשה"ר, ע"י נתתקן המדמה ונמשך בחינת הזכרון, ועפ"י נפלא מאוד מש"כ אצל הכהן גדול שנושא את בני ישראל לזכרון לפני ד', כי ממש עדיהם בחינת הזכרון דקדושה, וזה ע"י האתערותא דלתתא שלהם שמכבדים הכה"ג בבחינת לכבוד ולתפארת.

פרשת זכור

אחר שקלים קוראים פרשת זכור שהוא בחינת הכנעת הרע עין, כי עמלק הוא עיקר בחי' הרע עין, וזה כל עניינו להכניס בישראל את הרע עין ועל ידי זה הוא מפיל את ישראל מאוד, וכמו שכתוב "ויזב כך כל הנחשלים אחריו", כי הוא מחליש את הנחשלים ומכניס בלבם שיתכבדו רק על הרע שבהם ועל ידי זה נופלים מאוד בבחינת 'אשר קרך בדרך' שהוא בחינת היפוך הקדושה כמוכא, ועל כן אחר שקורים פרשת שקלים ומעוררים בוה כח הזכרון דקדושה, אזי יכולים להכניע הרע עין של עמלק שמכניס שכחה ומיתת הלב.

אכילה

עיקר עבודת הזכרון והשכחה הוא בעת האכילה - שמצד אחד הוא דבר גשמי, והוא עיקר מה שמשכיח מהאדם את הזכרון דקדושה וכמו שכתוב (דברים פח, יב-יד) "פן תאכל ושבעת וכו' ורם לבבך ושכחת את ד' אלקיך", ומצד שני דווקא על ידי האכילה בקדושה יכולים דייקא בעת האכילה לזכות להארת הרצון עד שישתוקק בהשתוקקות עצומה להשם יתברך, שזה עיקר הארת הזכרון דקדושה.

ועל כן מובן שבעת האכילה יש עבודה מיוחדת להמשיך את בחינת הזכרון, כי באמת האכילה היא עבודה גבוהה מאוד, ובכל אכילה ואכילה מברר כל אחד הרבה בירורים [וכלשון מוהרנ"ת בהלכות חלה הלכה ד], אלא שעיקר העבודה הוא ליכור דבר זה, כי עיקר התגברות הבעל דבר הוא להגביר ה"שכחה" שיש עבודה ובירורים בעת האכילה, וממילא נמשך האדם אחר התאוה הגשמית ונפל לגמרי לתאוה האכילה, אבל כשימשיך האדם על עצמו "זכרון" דקדושה, לידע שיש עסק של בירורי ניצוצות בעת האכילה, אזי בוודאי יאכל בקדושה ובמתנות כראוי.

נמצא שעיקר עבודת האכילה הוא בבחינה זו של זכרון דעמא דאתי [שעניינו ליכור בהשי"ת ולהניצל מהטעות שאין עולם אלא אחד, היינו לראות את העולם גשמי כמו שהוא לפנינו, אלא לידע שהכל מקושר לעלמא דאתי וכל העולם הזה הוא רק התלבשות רגלי הקדושה, וממילא עלינו להעלות ולברר כל דבר לשרשו בקדושה שזהו עבודת בירור הניצוצות, וכן מובן מליקו"ה הל' שוכר ה"ג, גם בהמשך התורה מבואר עניין בירור הניצוצות במשא ומתן ויש להבין מזה שבזה הוא עיקר הזכרון והשכחה, וכן נוכח בתחילת התורה הפסוק 'צדיק אוכל לשובע נפשו והפסוק 'ובטן רשעים תחסר', ובוה מובן גם כן שעיקר עבודת האכילה תלוי בעניין זה].

החיבור של עם ישראל עם הצדיק

הנה המשכן הוקם על ידי משה רבינו אבל דייקא על ידי הנדבה שבאה על ידי עם ישראל עצמם שהביא כל אחד נדבת לבו זהב וכסף ונחושת ושאר דברים שנצרכו למשכן, ומשה רבינו לא היה לו כל זה מעצמו, ואם לא היו מביאים לו ישראל כל אחד את חלקו לא היה יכול להיות משכן, אבל דייקא על ידי שכל אחד הביא את חלקו, אזי משה רבינו לקח את כל הפרטים הקטנים האלו ועשה מהם משכן, וזהו ממש העניין המבואר בתורה זו שעיקר הייחוד הוא דייקא מהמשא ומתן וכיצא בוה, שעושים המון העם מתוך אמונה שהכל הוא בירור ניצוצות, ועל ידי זה הצדיק מעלה הכל לשרשו ועושה כל הייחודים עד שנמשך אור הזכרון דקדושה שהוא בחינת השראת השכינה בעולם בבחינת משכן.

וזה יסוד גדול מאוד, וכמו שאמר רבינו ז"ל אתה בלעדי אינך יכול אבל גם אני בלעדי איני יכול, כי יש בירורים שמוכרחים לעלות ממקומות נמוכים שאנחנו נמצאים שם והצדיקים אינם יכולים להעלות הבירורים משם כי הם לא נמצאים במקומות הנ"ל, ואמנם אין שייך בשום אופן לברר הבירורים משם רק בכח הארת הצדיקים שבמחם נותנים את הכח לברר, אבל הבירורים בפועל מוכרחים לבוא דייקא מהאנשים אשר שם.

וזה ממש עניין המשכן שדייקא בני ישראל היה להם כל הפרטים הגשמיים הנצרכים בפועל למשכן כזהב וכסף ונחושת וכו' וללא זה לא היה יכול להיעשות המשכן, ואמנם אם היו מביאים הזהב וכסף וכו' אבל לא למשה רבינו שהוא יעמיד ויקים את המשכן, הרי בוודאי אין שייך לעשות משכן מגשמיים הזהב וכסף ונחושת וכו' ולזה מוכרחים שמשא יקים את

חבורת ברסלב ישיבת אורייתא
לרגל שמחת הבר מצווה לבן המנהל רוחני
הרה"ח דוד שפר שליט"א

הר"ר אלישע לוי הי"ו
הוצאת חסידי ברסלב
בני ברק
לרגל שמחת הבר מצווה לבנו
הבה"ח אליהו ני"ו

הר"ר ראובן נטע רפאל שור הי"ו
מודיעין עילית
לרגל שמחת הולדת הבן

הר"ר אשר ארליכמן הי"ו
מודיעין עילית
לרגל הבר מצווה לבנו נתן